

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

ĐẶNG XUÂN THỦY

**PHÁP LUẬT VỀ CẠNH TRANH
KHÔNG LÀNH MẠNH TRONG LĨNH VỰC
DỊCH VỤ DU LỊCH Ở VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 838 01 07

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2018

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Lê Thị Thảo**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ họp
tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Tên đầy đủ bằng Tiếng Việt
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation Diễn đàn Hợp tác Kinh tế Châu Á- Thái Bình Dương
ASEAN	Association of South East Asian Nations Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ASEM	The Asia-Europe Meeting Diễn đàn hợp tác Á – Âu
AFTA	<i>ASEAN Free Trade Area</i> Khu vực mậu dịch tự do ASEAN
CTKLM	Cạnh tranh không lành mạnh
CTLM	Cạnh tranh lành mạnh
CARTEL	Một thỏa thuận giữa các công ty cạnh tranh để kiểm soát giá hoặc loại trừ các <u>sản phẩm</u> của một đối thủ cạnh tranh mới trong <u>thị trường</u> .
DVDL	Dịch vụ du lịch
DNDL	Doanh nghiệp du lịch
DNLH	Doanh nghiệp lữ hành
GOOGLE MAPS	Dịch vụ bản đồ số
HDV	Hướng dẫn viên du lịch
LCT	Luật cạnh tranh
OECD	Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế
QLCT	Quản lý cạnh tranh
SHTT	Quyền sở hữu trí tuệ
TRIPs	Trade Related Intellectual Property Rights Hiệp định liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ
UBND	Ủy ban nhân dân
UNTAD	Hội nghị Liên Hiệp Quốc về thương mại và phát triển
VAT	Thuế giá trị gia tăng

VIETRAVEL	nhà tổ chức du lịch chuyên nghiệp.
VPHC	Vi phạm hành chính
WTO	World Trade Organization Tổ chức Thương mại thế giới

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU: **Error! Bookmark not defined.**

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài **Error! Bookmark not defined.**
2. Tình hình nghiên cứu đề tài **Error! Bookmark not defined.**
3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.1 Mục đích nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
 - 3.2 Nhiệm vụ nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
4. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
 - 4.1 Đối tượng nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
 - 4.2 Phạm vi nghiên cứu **Error! Bookmark not defined.**
5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu đề tài **Error! Bookmark not defined.**
6. Những đóng góp mới của luận văn **Error! Bookmark not defined.**
7. Ý nghĩa của luận văn **Error! Bookmark not defined.**
8. Kết cấu của luận văn **Error! Bookmark not defined.**

Chương 1: **Error! Bookmark not defined.**

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁP LUẬT CẠNH TRANH KHÔNG LÀNH MẠNH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH **Error! Bookmark not defined.**

- 1.1. Những vấn đề lý luận chung về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch **Error! Bookmark not defined.**
 - 1.1.1. Khái niệm của pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 1
 - 1.1.2. Đặc điểm của hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 8
 - 1.1.3. Phân loại các hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 9
- 1.2. Khái quát pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 9
 - 1.2.1. Khái niệm pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 9
 - 1.2.2. Đặc điểm của pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 10
 - 1.2.3. Chủ thể của pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 10
 - 1.2.4. Nguyên tắc của pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 11
- 1.3. Quy định của pháp luật về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch **Error! Bookmark not defined.**
 - 1.3.1. Căn cứ xử lý hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch **Error! Bookmark not defined.**
 - 1.3.2. Các hình thức xử lý hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch **Error! Bookmark not defined.**
 - 1.3.3. Quy định của pháp luật về xử lý hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch **Error! Bookmark not defined.**

TỔNG KẾT CHƯƠNG 1 **Error! Bookmark not defined.**

Chương 2: 12

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ CẠNH TRANH VÀ THỰC TIỄN HOẠT ĐỘNG CẠNH TRANH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH Ở VIỆT NAM 12

2.1. Thực trạng pháp luật về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 12

2.2 Thực trạng về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch trong thời gian qua và thực tiễn xử lý hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 13

2.2.1 Thực trạng về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch trong thời gian qua 13

2.2.2 *Thực tiễn xử lý hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam* 15

TỔNG KẾT CHƯƠNG 2 **Error! Bookmark not defined.**

Chương 3: 16

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT CẠNH TRANH VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN PHÁP LUẬT CẠNH TRANH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH Ở VIỆT NAM..... 16

3.1 Định hướng hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch và tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 16

3.1.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch 16

3.1.2 Định hướng tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam 16

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch: 17

3.2.1 Giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch: 17

3.2.2 *Giải pháp tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch* 17

TỔNG KẾT CHƯƠNG 3 **Error! Bookmark not defined.**

KẾT LUẬN 19

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO**Error! Bookmark not defined.**

PHẦN MỞ ĐẦU:

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Trong bối cảnh nền kinh tế nước nhà phát triển mạnh mẽ và hội nhập kinh tế quốc tế thì cạnh tranh là quá trình tất yếu xảy ra trong sự phát triển của các ngành kinh tế. Sự thay đổi thị hiếu nhu cầu của người tiêu dùng đồng thời với sự gia tăng số lượng cũng như quy mô của các doanh nghiệp trong cùng một ngành đã tạo nên một áp lực cạnh tranh lớn hiện nay trên thị trường. Mức độ cạnh tranh trong nội bộ ngành càng cao thì khả năng để một doanh nghiệp bị thôn tính hoặc buộc phải từ bỏ thị trường do thiếu khả năng thích nghi càng lớn. Điều này đã mang lại một ưu điểm lớn cho nền kinh tế là đảm bảo các thị trường luôn mở cửa cho các ngành mới, doanh nghiệp mới, buộc các doanh nghiệp tự cải thiện tình hình sản xuất, kinh doanh dịch vụ thông qua việc đổi mới, nâng cao chất lượng và giá cả, góp phần thúc đẩy hiệu quả của nền kinh tế và mang lại lợi ích cho người tiêu dùng. Tuy nhiên, bên cạnh đó cạnh tranh cũng làm phát sinh những hiện tượng không lành mạnh với những toan tính, những thủ đoạn, những hành vi bất chính của một số doanh nghiệp yếu kém, không chịu được sức ép của cạnh tranh hoặc của một số doanh nghiệp có lợi thế trên thị trường nhằm tiêu diệt đối thủ, giảm bớt sức ép của cạnh tranh, lừa dối khách hàng để trục lợi... Những biểu hiện không lành mạnh ấy ngày càng gia tăng về số lượng và phức tạp trong biểu hiện, làm ảnh hưởng xấu đến môi trường kinh doanh của thị trường. Có thể thấy điều này qua ngành du lịch của Việt Nam

Hiện nay, ngành du lịch Việt Nam đang ngày càng chứng tỏ được vai trò và vị trí quan trọng của mình trong nền kinh tế của đất nước. Kinh doanh dịch vụ du lịch đang trở nên ngày càng phổ biến, thu hút được sự tham gia của mọi thành phần kinh tế, mọi thành phần dân cư trong xã hội tạo nên hiện tượng “nhà nhà làm du lịch, người người làm du lịch”. Với tính chất là một sản phẩm tổng hợp, có tính liên ngành, liên vùng và xã hội hóa cao, du lịch đã phần nào ảnh hưởng đến hoạt động của các ngành kinh tế khác, đem lại lợi ích rất lớn cho xã hội. Đặc biệt hoạt động du lịch phát triển đã kéo theo sự mở rộng giao lưu kinh tế, văn hóa giữa các vùng, miền và với quốc tế, góp phần giáo dục truyền thống, đào tạo kiến thức và rèn luyện, bồi dưỡng thể chất, tinh thần cho mọi tầng lớp dân cư. Điều này đã phần nào thúc đẩy

cho sự phát triển của nền kinh tế nói riêng, thúc đẩy sự tiến bộ trong xã hội và sự phát triển của một quốc gia nói chung. Tuy nhiên, trong một ngành nghề nhất định thì việc kinh doanh và sự phát triển của ngành nghề đó luôn bao hàm cả mặt tốt lẫn mặt trái của nó. Kinh doanh dịch vụ du lịch cũng không phải là trường hợp ngoại lệ.

Do lợi ích mà du lịch đem lại là điều không thể phủ nhận đó là hoạt động du lịch mang lại thu nhập không chỉ cho những đối tượng trực tiếp kinh doanh du lịch mà gián tiếp đối với các ngành liên quan, xuất khẩu tại chỗ, tạo thu nhập cho các cộng đồng dân cư địa phương góp phần tạo thu nhập ngày một lớn cho xã hội. Sự phát triển của nó cũng ngày càng cao để theo kịp với sự phát triển chung của nền kinh tế cả nước và đặc biệt hơn là sự tham gia của nhiều doanh nghiệp muốn chứng tỏ khả năng của mình đã làm cho sự cạnh tranh của ngành du lịch trở nên gay gắt. Mà trong sự cạnh tranh nào thì cũng tồn tại song song cả mặt mạnh, mặt hạn chế và đã có tác động không nhỏ đến thị trường kinh doanh. Du lịch góp phần quan trọng vào sự phát triển của nền kinh tế nên sự CTKLM trong kinh doanh dịch vụ du lịch cũng sẽ gây ảnh hưởng nghiêm trọng. Do đó, để điều chỉnh vấn đề cạnh tranh trong nền kinh tế nói chung và trong lĩnh vực kinh doanh du lịch nói riêng đòi hỏi mỗi quốc gia phải có một thể chế các quy định pháp luật về cạnh tranh phù hợp nhằm cải thiện và hướng đến một môi trường cạnh tranh lành mạnh trong kinh doanh. Tuy nhiên, hiện tượng CTKLM tồn tại trên thị trường du lịch rất đa dạng mà đôi khi Luật chưa kịp điều chỉnh. Điều này đòi hỏi chúng ta phải có sự đầu tư nghiên cứu, tìm hiểu để thấy rõ những biểu hiện của các hành vi CTKLM trong kinh doanh dịch vụ du lịch cũng như tìm hiểu các quy định của pháp luật về vấn đề này, để từ đó có những phương hướng, giải pháp thích hợp để khắc phục, góp phần làm trong sạch thị trường kinh doanh du lịch nói riêng và thị trường kinh doanh trong nền kinh tế nói chung

Trong bối cảnh hiện nay, việc nghiên cứu đề tài: **“Pháp luật về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam”** là hết sức có ý nghĩa về mặt lý luận cũng như thực tiễn nói trên. Đây là một đề tài có tính cấp thiết trong hoạt động cạnh tranh về du lịch đang ngày càng diễn ra mạnh mẽ trong cả nước và có xu hướng ngày càng quốc tế hóa cao.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Pháp luật về cạnh tranh nói chung được rất nhiều nhà nghiên cứu Luật học quan tâm, trong đó đã có khá nhiều công trình nghiên cứu về vấn đề này ở Việt Nam. Tất cả các công trình này đều đã nêu ra được bản chất pháp lý của cạnh tranh và hành vi cạnh tranh không lành mạnh. Tuy nhiên, các bài viết về vấn đề CTKLM trong lĩnh vực du lịch chủ yếu mới dừng lại ở các bài báo, tạp chí, báo mạng, khóa luận tốt nghiệp đại học hay được đề cập một phần trong các công trình nghiên cứu về CTKLM mà chưa có công trình nào đi sâu nghiên cứu về vấn đề CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch. Có thể kể đến một số công trình nghiên cứu tiêu biểu về CTKLM bao gồm: Đề tài Nghiên cứu khoa học cấp bộ “*Những nội dung cơ bản của của Luật cạnh tranh Việt Nam năm 2004 và đề xuất áp dụng*” của TS Tăng Văn Nghĩa, 2005; Đề tài Nghiên cứu khoa học cấp bộ “*Những vấn đề đặt ra và giải pháp thực thi có hiệu quả Luật cạnh tranh trong thực tiễn*”, Đề tài Tiên sĩ “*Pháp luật về chống CTKLM ở Việt Nam*” của tác giả Lê Anh Tuấn (2008) do PGS.TS Nguyễn Như Phát hướng dẫn khoa học của Khoa Luật- Đại học Quốc gia Hà Nội; và một số bài báo, tạp chí chuyên ngành cũng như rất nhiều công trình nghiên cứu về vấn đề cạnh tranh không lành mạnh, trong đó có đề cập đến vấn đề CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch.

Ở cấp độ luận văn thạc sĩ luật học thì vấn đề pháp luật về CTKLM trong lĩnh vực du lịch hầu như chưa có công trình nghiên cứu. Tuy nhiên có một số đề tài nghiên cứu khoa học đã công bố có liên quan đến nội dung của đề tài như:

- Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Ngành Du lịch năm 2007 của tác giả Trần Việt Dũng: *Nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch Việt Nam trong giai đoạn hội nhập kinh tế quốc tế*. Đề tài đã làm rõ những vấn đề lý luận; đánh giá thực trạng năng lực cạnh tranh của ngành dịch vụ du lịch Việt Nam từ đó chỉ ra những điểm mạnh, điểm yếu, thách thức và cơ hội đối với ngành du lịch Việt Nam trong giai đoạn hội nhập kinh tế quốc tế. Học tập kinh nghiệm nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch ở một số nước có ngành du lịch phát triển trên thế giới. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch Việt Nam.

- Luận văn thạc sĩ năm 2009 của tác giả Nguyễn Tiên Lực do PGS.TS Vũ Sĩ Tuấn hướng dẫn khoa học tại : *Năng lực cạnh tranh lĩnh vực du lịch quốc tế của Việt*

Nam trong điều kiện hội nhập quốc tế, của trường Đại học ngoại thương Hà Nội. Đề tài đã khái quát một số vấn đề lý luận và thực tiễn thuộc lĩnh vực lữ hành du lịch, cạnh tranh và năng lực cạnh tranh trong lĩnh vực lữ hành du lịch quốc tế; Phân tích, đánh giá thực trạng năng lực cạnh tranh trong lĩnh vực lữ hành du lịch quốc tế; Đưa ra các giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh trong lĩnh vực lữ hành như tăng cường vị thế của lữ hành du lịch quốc tế trên thị trường để thu hút khách quốc tế trong điều kiện hội nhập quốc tế.

- Luận văn thạc sĩ năm 2009 của tác giả Vũ Thu Giang do PGS.TS Tăng Văn Nghĩa hướng dẫn khoa học tại: *Cạnh tranh không lành mạnh: Thực trạng và những đề xuất xử lý vi phạm ở Việt Nam*, của trường Đại học ngoại thương Hà Nội. Đề tài đã làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản về Pháp luật cạnh tranh, đánh giá thực trạng về CTKLM ở Việt Nam từ đó đưa ra đề xuất, giải pháp xử lý thỏa đáng hành vi CTKLM ở Việt Nam

Tuy nhiên các đề tài này chủ yếu nghiên cứu về năng lực cạnh tranh của ngành du lịch Việt Nam mà chưa nghiên cứu chuyên sâu về pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch theo pháp luật cạnh tranh và Luật du lịch. Cho nên tác giả tham khảo một số bài viết sau đây:

Bài viết đăng trên Báo điện tử Tổng cục du lịch ngày 12 tháng 4 năm 2017 của tác giả Minh Nhân - Vụ Thể thao và Du lịch có tựa đề: *Tour giá rẻ, Tour 0 đồng: Bản chất và giải pháp*. Đã làm rõ những vấn đề của CTKLM trong các Tour du lịch từ đó đưa ra đề xuất, giải pháp xử lý thỏa đáng hành vi CTKLM trong lĩnh vực DVDL ở Việt Nam

Bài viết đăng trên Báo Thanh niên ngày 22 tháng 7 năm 2017 của tác giả Hà Mai có tựa đề: *Cạnh tranh trên thị trường du lịch trực tuyến*. Đã chỉ ra thực trạng CTKLM trên thị trường du lịch trực tuyến. Và đưa ra được giải pháp cho các doanh nghiệp kinh doanh trên thị trường này

Bài viết đăng trên báo điện tử Petro Times ngày 29 tháng 3 năm 2018 của tác giả Thùy Trang có tựa đề: *Doanh nghiệp du lịch bức xúc vì cạnh tranh không lành mạnh*. Đã chỉ ra những vấn đề bức thiết gây lo lắng cho các doanh nghiệp du lịch do hành vi CTKLM .

Luận văn này sẽ kế thừa những đặc điểm, nguyên tắc mang tính lý luận chung và tập trung nghiên cứu chuyên sâu về pháp luật về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

3.1 Mục đích nghiên cứu

Luận văn làm sáng tỏ những vấn đề lý luận về CTKLM trong các quy định pháp luật hiện nay và sự cần thiết phải hoàn thiện vấn đề này. Đưa ra phương hướng và giải pháp nhằm hoàn thiện chính sách và pháp luật về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch.

3.2 Nhiệm vụ nghiên cứu

- Làm rõ những vấn đề lý luận về cạnh tranh và pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch, CTKLM theo pháp luật Việt Nam.

- Phân tích, đánh giá thực tiễn CTKLM trong dịch vụ du lịch ở Việt Nam

- Phân tích, đánh giá thực trạng áp dụng pháp luật về dịch vụ du lịch ở Việt Nam

- Đưa ra phương hướng và giải pháp nhằm hoàn thiện chính sách và pháp luật về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch. Tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh về du lịch

4. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu

4.1 Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu sẽ chỉ tập trung vào các quy định của pháp luật về cạnh tranh không lành mạnh được quy định trong LCT 2004, Luật du lịch 2017 và các văn bản hướng dẫn thi hành, các báo cáo về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch. Đồng thời, nghiên cứu thực tiễn áp dụng pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

4.2 Phạm vi nghiên cứu

Về không gian: Luận văn nghiên cứu các qui định trong hệ thống pháp luật Việt Nam, nghiên cứu thực tiễn CTKLM trong lĩnh vực du lịch trên phạm vi toàn quốc.

Về thời gian: Từ 01/7/2005 cho đến nay

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu đề tài

Đề tài được nghiên cứu trên nền tảng cơ sở lý luận về pháp luật về cạnh tranh ở Việt Nam và vấn đề CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch, thông qua đó làm rõ các vấn đề lý thuyết được đặt ra trong luận văn.

Đề tài sẽ được triển khai nghiên cứu với phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử;

Tác giả đã sử dụng tổng hợp các phương pháp nghiên cứu khoa học bao gồm: Phương pháp tổng hợp, phân tích, thống kê, so sánh, điều tra khảo sát thực tiễn... để hoàn thành luận văn

Phương pháp tổng hợp và phân tích: Nhằm làm sáng tỏ những vấn đề lý luận về cạnh tranh và thực trạng pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam.

Phương pháp thống kê: Dùng để thống kê các văn bản quy phạm pháp luật, các tài liệu khác liên quan đến đề tài.

Phương pháp so sánh: So sánh việc áp dụng các quy định của pháp luật với thực trạng áp dụng pháp luật tại các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ du lịch, so sánh các quy định của pháp luật hiện hành và các văn bản đã bị thay thế.

6. Những đóng góp mới của luận văn

Luận văn là công trình nghiên cứu có hệ thống về pháp luật về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch. Với kết quả đạt được, tác giả hy vọng góp phần làm rõ thêm về mặt lý luận chung của cạnh tranh và chính sách cạnh tranh, ý nghĩa và vai trò của cạnh tranh, hành vi cạnh tranh không lành mạnh; rà soát và đánh giá lại toàn bộ các quy định có liên quan tới CTKLM tại Việt Nam; đánh giá và chỉ ra được những bất cập nảy sinh từ bản thân các quy định hiện hành; đánh giá và chỉ ra được những khó khăn phát sinh trong quá trình thực thi, một số vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn cần bổ sung các quy định pháp lý để điều chỉnh kịp thời qua đó đưa ra các đề xuất nhằm hoàn thiện pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch tại Việt Nam.

7. Ý nghĩa của luận văn

Với kết quả nghiên cứu của luận văn, đây có thể là tài liệu để các cá nhân, tổ chức có thể tham khảo trong quá trình nghiên cứu khoa học cũng như áp dụng thực tiễn công tác trong việc giải quyết các vấn đề liên quan đến CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

8. Kết cấu của luận văn

Luận văn tốt nghiệp được kết cấu ra thành ba phần gồm lời mở đầu, nội dung chính và kết luận. Phần nội dung chính tác giả bố cục thành ba chương theo hướng đi từ những vấn đề chung mang tính khái quát đến những vấn đề cụ thể hơn từ đó đưa ra giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch. Bao gồm:

Chương 1. Cơ sở lý luận về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Chương 2. Thực trạng pháp luật về cạnh tranh và thực tiễn hoạt động cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

Chương 3. Định hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh và tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

Chương 1:

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁP LUẬT CẠNH TRANH KHÔNG LÀNH MẠNH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH

1.1. Những vấn đề lý luận chung về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

1.1.1. Khái niệm của hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Khoản 4 Điều 3 Luật Cạnh tranh quy định “hành vi CTKLM là hành vi của doanh nghiệp trong quá trình kinh doanh trái với với các chuẩn mực thông thường về đạo đức kinh doanh, gây thiệt hại hoặc có thể gây thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp khác hoặc người tiêu dùng”.

Từ đó có thể đúc rút khái niệm của cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch như sau “*CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch là hành vi của doanh nghiệp kinh doanh DVDL trong quá trình kinh doanh lĩnh vực du lịch trái với với các chuẩn mực thông thường về đạo đức kinh doanh, gây thiệt hại hoặc có thể gây thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp khác hoặc khách du lịch, gây bất ổn cho thị trường du lịch và hình ảnh của du lịch Việt Nam trong mắt khách du lịch trong và ngoài nước*”

1.1.2. Đặc điểm của hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Thứ nhất, chủ thể thực hiện hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch là các chủ thể kinh doanh trên thương trường.

Thứ hai, hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch là những hành vi trái với các chuẩn mực thông thường về đạo đức kinh doanh.

Thứ ba, hành vi CTKLM gây thiệt hại hoặc có thể gây thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp khác hoặc của” Người tiêu dùng” (trong lĩnh vực du lịch là khách du lịch).

Một đặc điểm khác liên quan đến cạnh tranh mà các doanh nghiệp du lịch ở các nước đang phát triển phải đối mặt là việc phụ thuộc và bị ép giá khi liên kết cung cấp dịch vụ du lịch cho khách nước ngoài.

1.1.3 Phân loại các hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Do tính chất không rõ ràng trong khái niệm cũng như phạm vi điều chỉnh đối với hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực DVDL, các nhà làm luật sử dụng cách tiếp cận từ mặt trái trong việc xây dựng quy định điều chỉnh trong lĩnh vực pháp luật này và luôn cố gắng xây dựng một danh sách các hành vi CTKLM bị cấm. Nhìn chung, thông qua thực tiễn thương mại, người ta xác định được một số hành vi luôn luôn bị coi là tạo ra sự cạnh tranh không lành mạnh. Có thể phân loại các hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch theo hai loại nhóm:

**Nhóm 1: Nhóm các hành vi bất chính*

Xét một cách khái quát, các hành vi CTKLM được mô tả trên đây có cùng một bản chất là việc tạo ra những lợi thế không chính đáng trong tương quan cạnh tranh trên thị trường, và có thể được chia thành ba hành vi: (1) Các hành vi mang tính chất lợi dụng; (2) Các hành vi mang tính chất công kích; và (3) Các hành vi lừa dối, lôi kéo khách hàng

**Nhóm 2: Nhóm các hành vi gây thiệt hại*

Đối với các hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch cũng có thể Phân loại theo Nhóm các hành vi gây thiệt hại như sau:

- Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại đến lợi ích của các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ du lịch:

-Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại đến quyền lợi của khách du lịch:

Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại môi trường, cảnh quan thiên nhiên du lịch:

1.2 Khái quát pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

1.2.1 Khái niệm pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Xét về góc độ pháp luật có thể định nghĩa khái niệm pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch là: *Hệ thống những quy phạm pháp luật điều chỉnh hành vi cạnh tranh không lành mạnh do Nhà nước ban hành hoặc thừa nhận, thể hiện ý chí của Nhà nước và là nhân tố điều chỉnh các quan hệ xã hội liên quan đến cạnh tranh*

trong lĩnh vực dịch vụ du lịch: quy định về chủ thể tham gia cạnh tranh, chủ thể chịu ảnh hưởng, các chế tài xử lý, giải quyết kiến nghị, tranh chấp của các DNDL và khách du lịch được quy định tại Luật du lịch và các văn bản hướng dẫn thi hành và nằm rải rác trong các văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan như: Luật CT, Luật Doanh nghiệp, luật bảo vệ môi trường nhằm định hướng lĩnh vực này phát triển phù hợp với lợi ích, điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội của đất nước.

1.2.2. Đặc điểm của pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch có đặc điểm riêng mang tính đặc thù của PL CTKLM trong lĩnh vực này: pháp luật quy định về các hành vi CTKLM và xử lý hành vi CTKLM trong lĩnh vực DVDL, quy định về chủ thể tham gia cạnh tranh, chủ thể chịu ảnh hưởng, các chế tài xử lý, giải quyết kiến nghị, tranh chấp của các DNDL và khách du lịch được quy định tại Luật du lịch và các văn bản hướng dẫn thi hành và nằm rải rác trong các văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan như: Luật CT, Luật Doanh nghiệp, luật bảo vệ môi trường

Các đặc điểm khác của PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch:

Thứ nhất, PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch thể hiện chính sách, đường lối của Nhà nước ta trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Thứ hai, PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch là hệ thống những quy tắc xử sự mang tính bắt buộc chung để doanh nghiệp du lịch, người lao động trong ngành nghề du lịch và khách du lịch phải tuân theo

Thứ ba, PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch do Nhà nước đặt ra và bảo vệ

Thứ tư, PL CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch có mối quan hệ chặt chẽ, mật thiết với các pháp luật khác như: hành chính, tài chính, khoa học công nghệ, sở hữu trí tuệ, dân sự, hình sự

1.2.3. Chủ thể của pháp luật cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Chủ thể của pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch đó là “tất cả các doanh nghiệp kinh doanh du lịch trong quá trình cạnh tranh trên lĩnh vực dịch vụ du lịch vì lợi nhuận có thể gây thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước, doanh nghiệp khác và người tiêu dùng (khách du lịch)”

Như vậy chủ thể thực hiện hành vi CTKLM trong lĩnh vực là các doanh nghiệp kinh doanh du lịch tham gia hoạt động kinh doanh trên thị trường. Ở đây, khái niệm doanh nghiệp du lịch được hiểu theo nghĩa rộng, bao gồm mọi tổ chức hay cá nhân tham gia hoạt động tìm kiếm lợi nhuận một cách thường xuyên và chuyên nghiệp, hay sử dụng khái niệm của pháp luật thương mại là có tư cách thương nhân trên thị trường du lịch. Trên một phạm vi rộng hơn, các quy định về CTKLM còn có thể áp dụng đối với hành vi của các nhóm doanh nghiệp hoạt động có tổ chức (hiệp hội du lịch) và các cá nhân hành nghề tự do (hướng dẫn viên, lái xe du lịch...).

1.2.4. Nguyên tắc của pháp luật CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Do đặt tiêu chí đánh giá tính lành mạnh của hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch dựa trên các nguyên tắc thông lệ kinh doanh “*trung thực, thiện chí*”, pháp luật về CTKLM luôn có trọng tâm bảo vệ các doanh nghiệp kinh doanh du lịch “*trung thực*”

Chương 2:

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VỀ CẠNH TRANH VÀ THỰC TIỄN HOẠT ĐỘNG CẠNH TRANH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH Ở VIỆT NAM

2.1. Thực trạng pháp luật về cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Theo luật CT 2004 và đối chiếu các hành vi trong lĩnh vực DVDL không có hành vi CTKLM bán hàng đa cấp bất chính còn các hành vi còn lại đều xảy ra trong thực tế và nằm rải rác trong quy định của pháp luật về cạnh tranh và du lịch. Tác giả sẽ đề cập các hành vi xảy ra trong thực tế vi phạm luật cạnh tranh trong phần thực trạng CTKLM trong lĩnh vực DVDL thời gian qua.

Mặc dù LCT 2004 và Luật Du lịch 2017 đã điều chỉnh tương đối chi tiết và đầy đủ các loại hành vi CTKLM trong lĩnh vực DVDL, song các hành vi CTKLM trong lĩnh vực này xảy ra dưới nhiều hình thức khác nhau và ngày càng đa dạng, tinh vi và luôn được thay đổi, cải biến theo thị trường du lịch, gây hậu quả ngày càng nghiêm trọng đến doanh nghiệp du lịch làm ăn chân chính và người tiêu dùng.

Thực trạng pháp luật chống cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực DVDL ở nước ta hiện nay vẫn còn nhiều bất cập liên quan đến hiệu lực của các quy phạm pháp luật và hiệu quả thi hành. Các quy định điều chỉnh hành vi cạnh tranh không lành mạnh và chế tài xử lý vi phạm vẫn thiếu đồng bộ và chưa được pháp điển hoá trong một văn bản pháp luật. Hệ thống văn bản dưới luật quy định về vấn đề này còn nhiều, khi áp dụng luật thường phải dẫn chiếu đến các quy định hướng dẫn thi hành. Hiện tượng vi phạm pháp luật cạnh tranh vẫn diễn ra phổ biến, chưa được phát hiện kịp thời và xử lý nghiêm minh. Ý thức đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong hoạt động cạnh tranh của các doanh nghiệp chưa cao, người tiêu dùng còn thiếu hiểu biết để tự bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Vì vậy, cạnh tranh không lành mạnh vẫn diễn ra ở nhiều lĩnh vực dịch vụ du lịch khác nhau và biểu hiện ở nhiều dạng hành vi khác nhau trong quan hệ kinh doanh, thương mại diễn ra trên thị trường du lịch

2.2 Thực trạng về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch trong thời gian qua và thực tiễn xử lý hành vi CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

2.2.1 Thực trạng về CTKLM trong lĩnh vực dịch vụ du lịch trong thời gian qua

2.2.1.1 Các hành vi cạnh tranh không lành mạnh mang tính chất lợi dụng:

CTKLM trong lĩnh vực du lịch điển hình hiện nay được biết đến dưới nhiều dạng hình thức khác nhau như gây nhầm lẫn về nguồn gốc dịch vụ, lợi dụng thành quả đầu tư du lịch của người khác, xâm phạm bí mật kinh doanh... hành vi này trọng tâm là *việc chiếm đoạt hay sử dụng trái phép lợi thế cạnh tranh của doanh nghiệp khác.*

2.2.1.2 Các hành vi cạnh tranh không lành mạnh mang tính chất công kích:

Hiện nay trên thị trường du lịch hành vi tấn công vào đối thủ cạnh tranh, triệt tiêu hoặc làm suy giảm các lợi thế cạnh tranh của đối thủ cạnh tranh diễn ra rất phổ biến, công kích trực tiếp vào thế mạnh của của đối thủ cạnh tranh

2.2.1.3. Các hành vi lôi kéo bắt chính khách hàng:

Giành giật du khách một cách không lành mạnh là vấn đề nhức nhối của thị trường du lịch. Du khách là người mua, người tiêu thụ sản phẩm du lịch và là đối tượng phục vụ của các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ du lịch. Trong điều kiện mà khả năng tiếp đón du lịch đã định, số du khách nhiều hay ít mà người kinh doanh du lịch có sẽ trực tiếp quan hệ tới sự thành bại của người kinh doanh

2.2.1.4 Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại đến lợi ích của các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ du lịch:

Khoản 5, 6 và 7 Điều 9 Luật Du lịch 2017 nghiêm cấm các hành vi: “Kinh doanh du lịch không đủ điều kiện kinh doanh, không có giấy phép kinh doanh hoặc không duy trì đủ điều kiện kinh doanh trong quá trình hoạt động theo quy định của Luật này và quy định của pháp luật khác có liên quan. không đúng ngành, nghề, phạm vi kinh doanh và sử dụng tư cách pháp nhân của tổ chức khác hoặc cho người khác sử dụng tư cách pháp nhân của mình để hoạt động kinh doanh trái pháp luật”. “Hành nghề hướng dẫn du lịch khi không đủ điều kiện hành nghề”.

2.2.1.5 Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại đến quyền lợi của khách du lịch:

Mùa du lịch khách đông là thời điểm thích hợp để kinh doanh dịch vụ du lịch và đây cũng là thời điểm được một số doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ du lịch lợi dụng để nâng giá, đẩy giá tour lên cao nhưng chất lượng dịch vụ lại giảm hoặc cố tình chèn ép du khách đặt phòng, ăn uống, sử dụng phương tiện vận chuyển... gây phản cảm cho du khách.

2.2.1.6. Nhóm các hành vi cạnh tranh gây thiệt hại môi trường, cảnh quan thiên nhiên du lịch:

Mặc dù, Nhà nước ta đã ban hành các quy định điều chỉnh về môi trường du lịch cho phù hợp với thực tiễn hoạt động nhưng nhìn chung vẫn không cải thiện được tình trạng ô nhiễm môi trường trong du lịch. Hiện tượng các doanh nghiệp mặc sức khai thác hoặc khai thác một cách bừa bãi các nguồn tài nguyên thiên nhiên mà không có kế hoạch bảo vệ, tôn tạo, duy tu vẫn không giảm. Một số doanh nghiệp còn xây dựng các cơ sở hạ tầng du lịch không theo quy hoạch, kế hoạch dẫn tới việc khai thác và sử dụng quá mức làm cạn kiệt tài nguyên, gia tăng các chất thải và khí thải, nước thải, tiếng ồn làm ô nhiễm và xuống cấp môi trường, cảnh quan thiên nhiên du lịch, ảnh hưởng tới sức khoẻ của cả cộng đồng dân cư.

- *Thực trạng thị trường CTKLM qua ý kiến của các chuyên gia về lĩnh vực du lịch*

Theo ý kiến của các chuyên gia: “Cần “cởi mở” hơn tránh gò bó trong các quy định pháp luật để các doanh nghiệp có thể sáng tạo trong kinh doanh du lịch từ đó thúc đẩy tính cạnh tranh, thể hiện rõ vai trò của nền kinh tế thị trường để từ đó phát triển nền kinh tế du lịch. Đó là kết luận của Hội thảo “Những vấn đề đặt ra trong tái cơ cấu ngành Du lịch” do Tổng cục Du lịch và Hiệp hội Du lịch Việt Nam đồng chủ trì diễn ra sáng 22/2/2017

Bà Vũ Đặng Hải Yến - Phó Tổng giám đốc kiêm Trưởng Ban Pháp chế của Tập đoàn FLC cho rằng cần có quy định rõ ràng để các doanh nghiệp biết mình có thể sáng tạo và năng lực cạnh tranh đến đâu? “Việc sáng tạo đổi mới, cạnh tranh lành mạnh của doanh nghiệp luôn phải tuân theo phát triển lành mạnh bền vững cho du lịch, tuy nhiên ranh giới giữa phát triển bền vững và không bền vững, cạnh tranh lành mạnh và không lành mạnh trong lĩnh vực du lịch rất mong manh, vì thế cần

phải có những tiêu chí rõ ràng minh bạch để các doanh nghiệp có thể triển khai các kế hoạch phát triển và các dự án du lịch trong tương lai”

2.2.2 Thực tiễn xử lý hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

- Xử phạt vi phạm hành chính hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

- Xử lý dân sự, kinh tế, hình sự hành vi cạnh tranh không lành mạnh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

Chương 3:

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT CẠNH TRANH VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN PHÁP LUẬT CẠNH TRANH TRONG LĨNH VỰC DỊCH VỤ DU LỊCH Ở VIỆT NAM

3.1 Định hướng hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch và tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

3.1.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Thể chế hóa đầy đủ các đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng trong việc phát triển nền kinh tế có sự quản lý của Nhà nước theo định hướng XHCN với điểm nhấn là;

Thể chế hóa Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16-01-2017 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, Luật Du lịch 2017 đã quy định các chính sách cụ thể và có tính khả thi hơn. Theo đó, tổ chức, cá nhân kinh doanh du lịch được hưởng mức ưu đãi, hỗ trợ đầu tư cao nhất, có môi trường cạnh tranh lành mạnh khi Nhà nước ban hành, áp dụng các chính sách về ưu đãi và hỗ trợ đầu tư.

3.1.2 Định hướng tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch ở Việt Nam

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực du lịch cần phải phù hợp với quan điểm hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL phải đáp ứng các tiêu chí hoàn thiện pháp luật nhằm bảo đảm cạnh tranh công bằng, lành mạnh giữa các chủ thể kinh doanh thuộc mọi thành phần kinh tế

Thứ ba, hoàn thiện pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL cần quan tâm coi trọng công tác tổng kết thực tiễn thực hiện pháp luật và công tác rà soát, hệ thống hóa pháp luật

Thứ tư, Hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL cần đảm bảo nguyên tắc độc lập trong tổ chức và hoạt động của cơ quan quản lý cạnh tranh

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch:

3.2.1 Giải pháp hoàn thiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch:

Một là, hoàn thiện nội dung pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Hai là, đổi mới quy trình xây dựng và hoàn thiện pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL

Ba là, tăng cường tính công khai, minh bạch và sự tham gia đóng góp ý kiến của nhân dân, của đối tượng điều chỉnh, đối tượng chịu sự tác động của văn bản quy phạm pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL

Bốn là, nâng cao nhận thức cho cộng đồng doanh nghiệp và quần chúng nhân dân về pháp luật về cạnh tranh nói chung và pháp luật về cạnh tranh trong lĩnh vực DVDL nói riêng

Năm là, cần xây dựng chuẩn mực đạo đức kinh doanh trong cạnh tranh ở thị trường du lịch.

Sáu là, cần thống nhất thẩm quyền và thủ tục xử lý hành vi CTKLM trong lĩnh vực DVDL theo thủ tục tố tụng cạnh tranh do Hội đồng Cạnh tranh tiến hành.

3.2.2 Giải pháp tổ chức thực hiện pháp luật cạnh tranh trong lĩnh vực dịch vụ du lịch

Thứ nhất là tổ chức thực hiện pháp luật đối đối với các chủ thể quản lý

Thứ hai là tổ chức thực hiện đối với các chủ thể tham gia cạnh tranh trên thị trường du lịch

Thứ ba là đối với các quy định xử phạt hành vi CTKLM.

Xử phạt hành chính hiện nay tuy đã quy định rất rõ ràng và cụ thể cho từng hành vi nhưng mức xử phạt còn quá nhẹ, chưa đủ sức răn đe; chỉ từ vài triệu đến vài chục triệu đồng cho mỗi hành vi vi phạm là còn quá thấp. Đối với các hành vi CTKLM nhiều khi có thể làm một doanh nghiệp mất một hợp đồng lớn hoặc tổn hại uy tín nghiêm trọng

Hiện nay chưa có cơ chế bồi thường thiệt hại và xử lý hình sự CTKLM trong lĩnh vực DVDL tuy nhiên pháp luật cũng cần xây dựng các biện pháp bồi thường thiệt hại xảy ra trên thực tế. Có thể quy định một tổ chức, cá nhân có hành vi

CTKLM xảy ra làm mất uy tín hoặc mất thu nhập cho một DNDL phải bồi thường thiệt hại thực tế hoặc có thể xảy ra, công khai đính chính, xin lỗi.....

KẾT LUẬN

Du lịch đang đóng một vai trò quan trọng trong sự phát triển kinh tế của nước ta. Cạnh tranh trong thị trường du lịch đang ngày càng gay gắt. Biểu hiện của các hành vi cạnh tranh thiếu lành mạnh cũng ngày càng đa dạng và xuất hiện rộng rãi ở mọi nơi. Tạo ra một môi trường pháp luật du lịch bình đẳng, minh bạch và công khai luôn là yêu cầu tất yếu để cho ngành du lịch Việt Nam phát triển bền vững. Từ đó làm cơ sở để đáp ứng tốt nhất nhu cầu của du khách, đưa ngành du lịch thực sự trở thành một ngành kinh tế mũi nhọn của nền kinh tế quốc dân. Do đó, việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước về lĩnh vực du lịch cần được đặc biệt quan tâm của các cấp, các ngành và các tầng lớp nhân dân. Trên cơ sở đó cần ban hành các chính sách, các quy định pháp luật tạo hành lang pháp lý để ngành du lịch phát triển. Theo đó, các cấp, các ngành tiếp tục tìm ra các giải pháp, các chế tài phù hợp để ngành du lịch phát triển trong ổn định và lành mạnh. Việc thể chế hóa các hoạt động du lịch sẽ góp phần làm cho hoạt động du lịch ngày càng phong phú và đa dạng song vẫn đảm bảo pháp luật trong lĩnh vực du lịch được tôn trọng. Hiện nay, khi đất nước ta đã trở thành thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới WTO, ngành du lịch đang có sự hội nhập sâu rộng. Do vậy, những chế định pháp luật về du lịch của Việt Nam cũng phải phù hợp với các thông lệ quốc tế về du lịch; chống cạnh tranh độc quyền, cũng như cạnh tranh không lành mạnh. Điều này không những giúp cho hệ thống pháp luật của nước ta được hoàn thiện, mà còn góp phần vào việc xây dựng môi trường cạnh tranh lành mạnh, thúc đẩy môi trường kinh doanh đạt hiệu quả tốt với nhiều thành phần kinh tế tham gia. Một vấn đề quan trọng khác là phải tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về du lịch đến các cấp, các ngành, các tổ chức, cá nhân và đơn vị, để mọi người hiểu và áp dụng pháp luật du lịch một cách hiệu quả.

Không chỉ tạo hành lang pháp lý đồng bộ, hoàn thiện mà Nhà nước còn cần thực hiện các công việc cụ thể để đưa ngành du lịch phát triển. Theo đó, đầu tư nâng cấp cơ sở vật chất, hiện đại hóa cơ sở hạ tầng cho ngành du lịch. Đồng thời thực hiện xã hội hóa du lịch; tạo điều kiện, hỗ trợ, giúp đỡ các doanh nghiệp, các thành phần kinh tế kinh doanh du lịch hình thành, quảng bá các sản phẩm du lịch, đào tạo nguồn nhân

lực có chất lượng cao, hiểu biết về pháp luật du lịch để phát triển du lịch theo chiều hướng cạnh tranh lành mạnh... nhằm nâng cao vị thế của du lịch Việt Nam trong khu vực và trên thế giới. Ngoài ra, các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực du lịch phải có ý thức chấp hành tốt các quy định của Nhà nước về phát triển du lịch; có kế hoạch nâng cao năng lực cạnh tranh trong bối cảnh hội nhập; chủ động đào tạo, đổi mới nâng cao trình độ, năng lực của mình để đáp ứng với yêu cầu của tình hình mới. Bên cạnh đó, phải có trách nhiệm cùng với Nhà nước tham gia đấu tranh, đẩy lùi các hiện tượng CTKLM trong ngành; góp phần làm trong sạch và hoàn thiện môi trường kinh doanh du lịch hiện đại song đậm đà bản sắc dân tộc

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết của Bộ Chính trị số 08-NQ/TW về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.
2. Báo điện tử Tổng cục Du lịch, Doanh nghiệp lữ hành quốc tế giai đoạn 2005-2016, <http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/13466>, truy cập ngày 18 tháng 01 năm 2018.
3. Báo điện tử Tổng cục Du lịch, Doanh nghiệp lữ hành quốc tế lách luật, <http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/13468>, truy cập ngày 18 tháng 01 năm 2018.
4. Báo điện tử Tổng cục Du lịch, cạnh tranh không lành mạnh gây thiệt hại khách du lịch, <http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/13469>, truy cập ngày 18 tháng 01 năm 2018.
5. Báo điện tử Tổng cục Du lịch, Khách quốc tế đến Việt Nam tháng 12 và cả năm 2017 <http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/25583>, truy cập ngày 18 tháng 01 năm 2018.
6. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Thông tư số 88/2008/ TT-BVHTTDL ngày 30 tháng 12 năm 2008 hướng dẫn thực hiện Nghị định số [92/2007/NĐ-CP](#) ngày 01 tháng 6 năm 2007 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Du lịch về lưu trú du lịch.
7. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Thông tư số 06/2017/TT-BVHTTDL ngày 15 tháng 12 năm 2017 Quy định chi tiết một số điều của Luật Du lịch 2017
8. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Quyết định số 718/2017/QĐ-BVHTTDL ngày 02/3/2017 về việc ban hành bộ quy tắc ứng xử văn minh du lịch.
9. Chính phủ, Nghị định 71/2014/NĐ-CP ngày 21/7/2014 quy định chi tiết Luật Cạnh tranh về xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực cạnh tranh.
10. Chính phủ, Nghị định số 120/2005/NĐ-CP ngày 30/9/2005 Quy định về xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực Cạnh tranh.
11. Chính phủ, Nghị định số 149/2007/NĐ-CP ngày 09/10/2007 quy định Về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Du lịch .

12. Chính phủ, Nghị định số 158/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong văn hóa, thể thao, du lịch và quảng cáo.

13. Chính phủ, Nghị định số 28/2017/NĐ-CP ngày 20 tháng 3 năm 2017 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 158/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong văn hóa, thể thao, du lịch và quảng cáo.

14. Đặng Hùng (2017), Mạnh tay xử lý cạnh tranh du lịch không lành mạnh, <http://cand.com.vn/Chuyen-dong-van-hoa/Manh-tay-xu-ly-can-h-tranh-du-lich-khong-lanh-manh-433825>, truy cập ngày 12 tháng 11 năm 2017.

15. Đặng Xuân Sơn (2017), thực trạng ô nhiễm môi trường do cạnh tranh không lành mạnh trong ngành du lịch, <http://Baomoi.com/thuc-trang-o-nhiem-moi-truong-do-can-h-tranh-khong-lanh-manh-trong-nganh-du-lich/d/2364971.epi>. truy cập ngày 13 tháng 11 năm 2017.

16. Diệu Linh (2017). Giao thông vận tải gắn bó mật thiết với ngành du lịch, [http:// vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/245639](http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/245639), truy cập ngày 18 tháng 12 năm 2017

17. Hồng Dương (2017), Vận động hướng dẫn viên “nói không” với “sitting guide”, <http://toquoc.vn/kinh-te-du-lich/van-dong-huong-dan-vien-noi-khong-voi-sitting-guide-200313.html> ,truy cập ngày 12 tháng 12 năm 2017.

18. Lâm Vũ (2016) Ngành du lịch: Nhiều chiều cạnh tranh không lành mạnh/c/21217830.epi, truy cập ngày 13 tháng 11 năm 2017.

19. Mai Trần Thị Tường (2017), Nữ hướng dẫn viên tiếng Trung: Không còn tin Sở Du lịch Đà Nẵng, <http://infonet.vn/nu-huong-dan-vien-tieng-trung-khong-con-tin-so-du-lich-da-nang-post237447.info>, truy cập thứ năm ngày 18 tháng 12 năm 2017.

20. Minh Nhân – Vụ TTDL (2017), Tour giá rẻ, tour 0 đồng: Bản chất và Giải pháp, <http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/23543>, truy cập thứ năm ngày 18 tháng 12 năm 2017.

21. Nguyễn Long (2017), Làm thế nào để tăng tính cạnh tranh cho du lịch Việt Nam?<http://enternews.vn/lam-the-nao-de-tang-tinh-can-cho-du-lich-viet-nam-122315.html>, truy cập ngày 18 tháng 1 năm 2018.

22. Nguyễn Quỳnh (2017), Một doanh nghiệp du lịch vi phạm luật cạnh tranh, <https://vov.vn/kinh-te/doanh-nghiep/mot-doanh-nghiep-du-lich-vi-pham-luat-can-phanh-596858.vov>, truy cập ngày 28 tháng 12 năm 2017.

23. PGS.TS. Lê Danh Vĩnh (Chủ biên), Ths. Hoàng Xuân Bắc, Ths. Nguyễn Ngọc Sơn, Giáo trình Luật cạnh tranh, NXB Đại học Quốc gia, Thành phố Hồ Chí Minh

24. Quốc hội nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam, Hiến pháp nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam (2013), NXB CAND

25. Quốc hội nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam, Luật Cạnh tranh (2004), NXB Tài chính, Hà Nội.

26. Quốc hội nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam, Luật du lịch (2005), NXB Tài chính, Hà Nội.

27. Quốc hội nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam, Luật du lịch (2017), NXB Tài chính, Hà Nội.

28. Quốc hội nước CHXH Chủ nghĩa Việt Nam, Luật Sở hữu trí tuệ (2005), Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ (2009), NXB Tài chính, Hà Nội.

29. Th.S Nguyễn Hoàng Hải - Vụ trưởng Vụ Kinh tế dịch vụ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2016), Đánh giá năng lực cạnh tranh của Doanh nghiệp ngành du lịch, <http://khucongngiep.com.vn/nghiencuu/tabid/69/articleType/ArticleView/articleId/1881/Default.aspx>, truy cập ngày 24 tháng 11 năm 2017.

30. TS. Lê Danh Vĩnh, Hoàng Xuân Bắc, ThS. Nguyễn Ngọc Sơn , Pháp luật Cạnh tranh tại Việt Nam, Nxb Tư pháp Hà Nội (2006).

31. TS. Nguyễn Văn Mạnh , Quản trị kinh doanh Lữ hành, Nxb Khoa học và Kỹ thuật (2005).

32. Thanh Sơn (2018), Hạ Long, Quảng Ninh: Xử phạt 13 vụ việc vi phạm về kinh doanh du lịch, <http://baodautu.vn/ha-long-quang-ninh-xu-phat-13-vu-viec-vi-pham-ve-kinh-doanh-du-lich-d79470.html>, truy cập ngày 11 tháng 4 năm 2018

33. TS.Trần Thu Quỳnh (2016)- Văn phòng Hội đồng cạnh tranh, Hạn chế cạnh tranh trong lĩnh vực du lịch – Kinh nghiệm quốc tế và bài học đối với Việt Nam, <http://tcdcpl.moj.gov.vn/qt/tintuc/Pages/phap-luat-kinh-te.aspx?ItemID=181>, truy cập ngày 17 tháng 12 năm 2017.

34. Vũ Thu Giang, Luận văn thạc sĩ Quản trị kinh doanh, Đề tài: cạnh tranh không lành mạnh, thực trạng và những đề xuất xử lý vi phạm ở Việt Nam,